

gemeente
Zoetermeer

Stadspeiling 2023

Deelrapport sociale cohesie

Stadspeiling 2023

Deelrapport sociale cohesie

Zoetermeer, 2 april 2024

Gemeente Zoetermeer
Afdeling Juridische Aangelegenheden & Bestuursondersteuning (JABO)
Onderzoek & Statistiek
Kaspar Bams

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1. Onderzoeksverantwoording	5
1.1. Inleiding.....	5
1.2. Steekproef en respons.....	5
1.3. Rapportage	5
2. Uitkomsten	7
2.1. Inleiding.....	7
2.2. In de wijken	7
2.3. Naar soort woning.....	8
Bijlage 1: Bevolking, steekproef en respons.....	11
Bijlage 2: Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid	13
Bijlage 3: Vragenlijst	15
Bijlage 4: Rechte tellingen naar wijk.....	17

Samenvatting

Op verzoek van de afdeling Stedelijke Ontwikkeling zijn in de Stadspeiling 2023 vragen gesteld over sociale cohesie. De respons op dit onderdeel was 19%. Hieronder volgt een samenvatting van de resultaten.

In de Stadspeiling is de ervaren sociale cohesie gemeten met zes stellingen. Deze stellingen gaan over het samenleven in de buurt. Van deze stellingen is de gemiddelde score genomen als de score voor de sociale cohesie. Daarbij geldt dat de score kan vallen tussen de 1 en de 5, waarbij een lagere score gelijk staat aan een lagere ervaren sociale cohesie.

De gemiddelde sociale cohesie in Zoetermeer is 3,44. In de meting 2021 was dat 3,58.

Per wijk zijn er verschillen te zien. In de wijken Buytenwegh, Meerzicht en Oosterheem is de gemiddelde score significant lager. In De Leyens is de score juist significant hoger dan gemiddeld in Zoetermeer.

De respondenten die in een huurwoning wonen, ervaren gemiddeld een lagere sociale cohesie dan respondenten in een koopwoning. De respondenten met een eengezinswoning ervaren gemiddeld een hogere sociale cohesie dan respondenten in een appartement.

1 ■ Onderzoeksverantwoording

1.1. Inleiding

In september en oktober 2023 is in Zoetermeer de Stadspeiling gehouden. In de Stadspeiling worden over verschillende onderwerpen vragen gesteld aan inwoners van Zoetermeer. Sociale cohesie was een van de onderwerpen. Opdrachtgever is de afdeling Stedelijke Ontwikkeling.

1.2. Steekproef en respons

Voor de 18-plussers zijn drie niet overlappende steekproeven van 4.000 inwoners getrokken uit het bevolkingsbestand van de gemeente Zoetermeer. Deze personen waren op 1 september 2023 woonachtig in Zoetermeer en op die datum 18 jaar of ouder. Verder geldt dat zij op dat moment niet woonachtig waren in een verpleeghuis, gevangenis of gezinsvervangend tehuis. Deze personen hebben met de post een uitnodiging gekregen om een vragenlijst in te vullen. Dat kon schriftelijk of digitaal. Tweemaal is een herinnering verstuurd. Van de 4.000 benaderde personen hebben er 748 de vragen over sociale cohesie ingevuld. De respons bedraagt daarmee 19%.

Stratificatie

De respons op de Stadspeiling is niet gelijk verdeeld over de leeftijdsgroepen. Vooral jongeren vullen de vragenlijst minder vaak in. Om ervoor te zorgen dat de Stadspeiling zoveel als mogelijk representatief is voor de onderzoekspopulatie wordt de steekproef gestratificeerd naar leeftijd. De procentuele verdeling van leeftijdscategorieën over de respons is dankzij die aanpassing ongeveer gelijk aan hun procentuele verdeling over de totale Zoetermeerse bevolking van 18 jaar en ouder.

1.3. Rapportage

In de voorliggende rapportage worden de uitkomsten gepresenteerd. In bijlage 1 staat uitleg over de betrouwbaarheid en nauwkeurigheid van de onderzoeksuitkomsten. In bijlage 2 staat een overzicht van de verdeling van de bevolking, steekproef en respons naar leeftijd en geslacht. Bijlage 3 bevat de vragen zoals gesteld in de enquête. In bijlage 4 zijn de resultaten in tabelvorm te zien.

2. Uitkomsten

2.1. Inleiding

Met stellingen is de ervaren sociale cohesie van de respondenten gemeten. Het gaat daarbij om de stellingen 1 t/m 6 in bijlage 4. Van deze stellingen is de gemiddelde score genomen als de score voor de sociale cohesie. Daarbij geldt dat de score kan vallen tussen de 1 en de 5. Een lagere score staat gelijk aan een lagere ervaren sociale cohesie.

2.2. In de wijken

Het Zoetermeerse gemiddelde is 3,44. In Buytenwegh is de gemiddelde score het laagst, namelijk 3,25. Ook Meerzicht en Oosterheem scoren onder het Zoetermeerse gemiddelde. De Leyens heeft de hoogste gemiddelde score, namelijk 3,64. Verder scoren Centrum, Seghwaert, Noordhove en Rokkeveen (iets) boven het Zoetermeerse gemiddelde (tabel 2.1).

Tabel 2.1 Sociale cohesie naar wijk

	n	minimum	maximum	gemiddelde
Centrum	107	1,83	5,00	3,46
Meerzicht	88	1,33	5,00	3,34
Buytenwegh	57	1,80	4,17	3,25
De Leyens	81	2,00	5,00	3,64
Seghwaert	87	1,33	5,00	3,50
Noordhove	44	2,50	5,00	3,45
Rokkeveen	129	1,67	5,00	3,55
Oosterheem	144	1,25	4,83	3,34
Zoetermeer	748	1,25	5,00	3,44

De verschillen tussen De Leyens en Meerzicht, De Leyens en Buytenwegh en De Leyens en Oosterheem zijn significant. Dat betekent dat de kans dat de verschillen op toeval berusten zeer klein is.

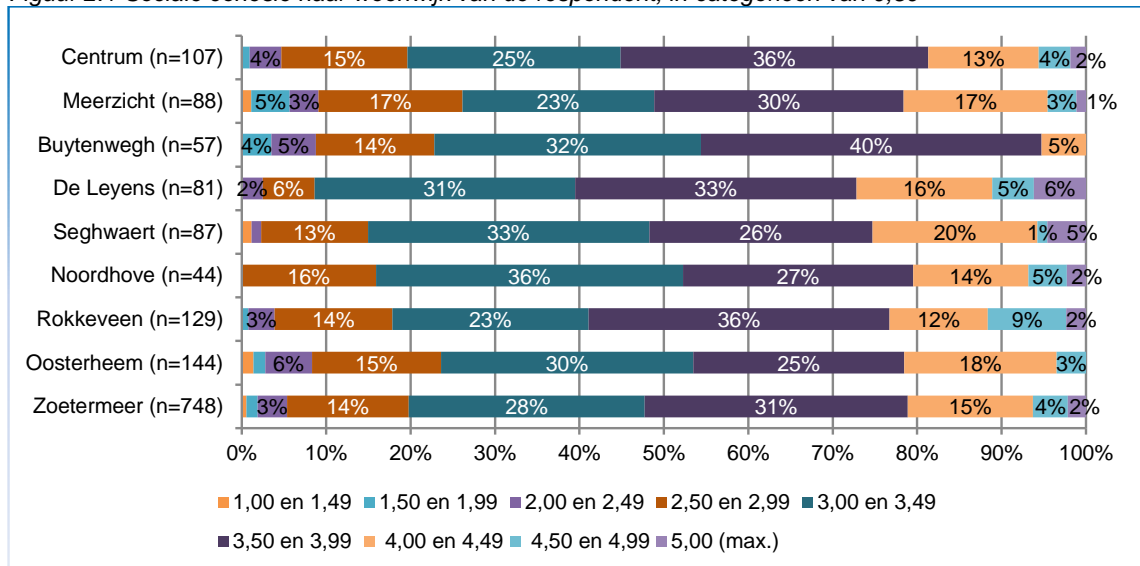
De gemeten sociale cohesie is wat lager dan in de meting van 2021. Als naar de wijken wordt gekeken valt met name de gemiddeld lagere score in Oosterheem en Noordhove op (tabel 2.2).

Tabel 2.2 Gemiddelde sociale cohesie naar wijk in vergeleken met de meting 2021

	2021	2023	verschil
Centrum	3,50	3,46	0,04
Meerzicht	3,48	3,34	0,14
Buytenwegh	3,34	3,25	0,09
De Leyens	3,71	3,64	0,07
Seghwaert	3,57	3,50	0,07
Noordhove	3,72	3,45	0,27
Rokkeveen	3,67	3,55	0,12
Oosterheem	3,62	3,34	0,28
Zoetermeer	3,58	3,44	0,14

De scores voor de ervaren sociale cohesie zijn ingedeeld in categorieën van 0,50. Uit deze berekening blijkt dat in heel Zoetermeer 21% van de respondenten een sociale cohesie van 4 punten of meer ervaart. In De Leyens is dat 27% en in Seghwaert 25%. In Buytenwegh ervaart een opvallend klein deel (5%) van de respondenten een sociale cohesie van 4 punten of meer (figuur 4.1).

Figuur 2.1 Sociale cohesie naar woonwijk van de respondent, in categorieën van 0,50

2.3. Naar soort woning

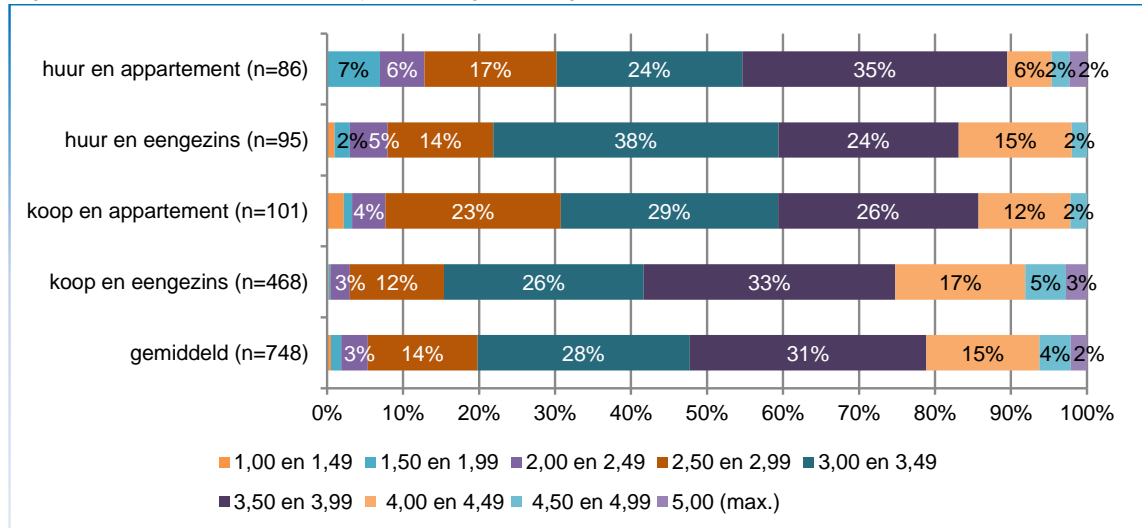
Woningen kunnen worden ingedeeld in appartementen en eengezinswoningen. Een appartement is een woning met onder- en/of bovenburen. Een eengezinswoning is een woning zonder onder- en/of bovenburen. Daarnaast kunnen woningen worden ingedeeld naar eigendom, ofwel in huur- en koopwoningen. Uit de analyse komt naar voren dat respondenten met een huurwoning, gemiddeld een lagere sociale cohesie ervaren dan respondenten met een koopwoning. Als de woningkenmerken worden samengenomen, is te zien dat respondenten in huurappartement gemiddeld de laagste sociale cohesie ervaren, namelijk 3,23. Ook respondenten in eengezinswoningen met huur en met een koopappartement ervaren gemiddeld een lagere sociale cohesie dan gemiddeld. De meerderheid van de respondenten woont in een eengezinswoning in eigen bezit en zij ervaren gemiddeld een sociale score van 3,54 (tabel 2,3).

Tabel 2.3 Sociale cohesie naar type woning

	n	minimum	maximum	gemiddelde
huur en appartement	86	1,50	5,00	3,23
huur en eengezins	91	1,33	4,67	3,25
koop en appartement	101	1,33	4,67	3,30
koop en eengezins	468	1,25	5,00	3,54
Zoetermeer	748	1,25	5,00	3,44

Ook voor wonen zijn de scores omgezet in categorieën van 0,50. Zo wordt duidelijk dat 10% van de respondenten met een huurappartement een sociale cohesie van 4 punten of meer ervaart tegenover 25% van de respondenten met een eengezinswoning in eigendom (figuur 2.2).

Figuur 2.2 Sociale cohesie naar type woning, in categorieën van 0,50

Bijlage 1: Bevolking, steekproef en respons

In de onderstaande tabel worden de Zoetermeerse bevolking (per 1 januari 2023), de steekproef (per 1 september 2023) en de respons van dit deelonderzoek vergeleken aan de hand van de kenmerken geslacht en leeftijd.

geslacht en leeftijd	bevolking	steekproef	respons
man 18-29 jaar	8,6%	17,0%	5,4%
vrouw 18-29 jaar	8,3%	15,0%	7,3%
anders 18-29 jaar	-	-	0,3%
man 30-39 jaar	8,0%	10,9%	7,5%
vrouw 30-39 jaar	8,4%	12,0%	10,4%
anders 30-39 jaar	-	-	0,1%
man 40-49 jaar	7,4%	7,5%	6,9%
vrouw 40-49 jaar	7,9%	8,8%	9,0%
anders 40-49 jaar	-	-	0,1%
man 50-64 jaar	12,1%	8,4%	7,7%
vrouw 50-64 jaar	13,3%	8,9%	9,8%
anders 50-64 jaar	-	-	0,3%
man 65 jaar en ouder	12,1%	5,7%	13,4%
vrouw 65 jaar en ouder	13,8%	6,0%	13,5%
anders 65 jaar en ouder	-	-	0,3%
totaal	100,0%	100,0%	100,0%
aantal	101.156	4.000	756

Bijlage 2: Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

De in dit verslag opgenomen uitkomsten hebben betrekking op 756 respondenten uit de Stadspeiling 2023 die vragen hebben ingevuld over sociale cohesie. Over de 'werkelijkheid', dat wil zeggen de situatie in de totale populatie van Zoetermeerse 18-plussers, kunnen alleen uitspraken worden gedaan in de vorm van schattingen. Dit kan in de vorm van puntschattingen en intervallschattingen. Bij een puntschatting, dat wil zeggen een schatting in de vorm van één getal, ligt het voor de hand als benadering van de werkelijkheid de uitkomst uit de enquête te nemen. Wanneer in de respons bijvoorbeeld 40% een bepaald gedrag vertoont, wordt dan aangenomen dat dit ook in de populatie 40% zal zijn. Een dergelijke puntschatting van een percentage zal bijna altijd in meer of mindere mate van de werkelijkheid afwijken.

De kans op een verkeerde schatting kan worden teruggebracht door de werkelijkheid te schatten in de vorm van intervallen (intervallschattingen). Het is mogelijk, met behulp van statistische formules, de grootte van een interval zodanig rond de enquête-uitkomst te kiezen dat met een bepaalde mate van zekerheid (veelal 'betrouwbaarheid' genoemd) kan worden aangenomen dat het werkelijke percentage zich binnen dat interval bevindt.

In onderstaande tabel is voor verschillende aantallen respondenten en voor verschillende percentages in de respons weergegeven wat de nauwkeurigheidsmarges zijn. Het gaat daarbij om de marges bij 95% betrouwbaarheid. Dit betekent dat als de steekproeftrekking en het onderzoek vele malen zou worden herhaald, het berekende nauwkeurigheidinterval in minstens 95 van de 100 gevallen de werkelijke waarde zou bevatten.

Procentpunten waarmee de werkelijke percentages (dus die in de populatie) maximaal kunnen afwijken van die in de respons (bij een betrouwbaarheidsniveau van 95%)

aantal respondenten	10% of 90%	20% of 80%	30% of 70%	40% of 60%	50%
50	8,3	11,1	12,7	13,6	13,9
100	5,9	7,8	9,0	9,6	9,8
200	4,2	5,5	6,4	6,8	6,9
300	3,4	4,5	5,2	5,5	5,7
400	2,9	3,9	4,5	4,8	4,9
500	2,6	3,5	4,0	4,3	4,4
600	2,4	3,2	3,7	3,9	4,0
700	2,2	3,0	3,4	3,6	3,7
756	2,1	2,9	3,3	3,5	3,6

Voorbeeld: Stel dat van alle 756 respondenten 30% opvatting A heeft. In werkelijkheid (dus in de totale populatie van Zoetermeeders van 18 jaar en ouder) zal dit percentage dan met 95% zekerheid liggen tussen 26,7 en 33,3%.

Bijlage 3: Vragenlijst

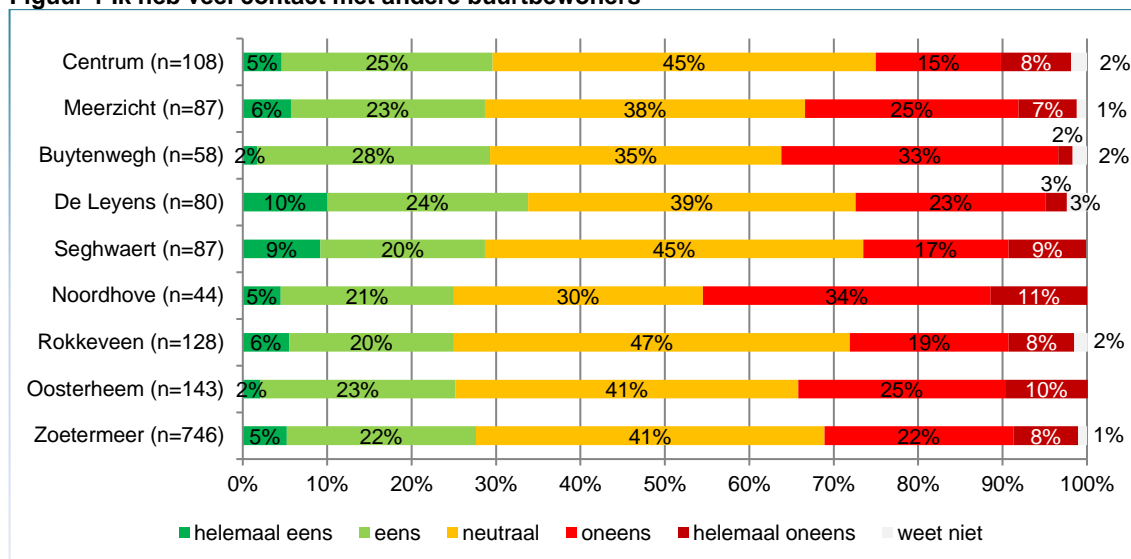
126. In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende uitspraken over de mensen in uw buurt?

	1 helemaal mee eens	2 mee eens	3 neutraal	4 mee oneens	5 helemaal mee oneens	6 weet niet
- Ik heb veel contact met mijn directe burenen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- Ik heb veel contact met andere buurtbewoners.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- In deze buurt gaat men op een prettige manier met elkaar om.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- Ik woon in een gezellige buurt waar mensen elkaar helpen en samen dingen doen.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- Mensen kennen elkaar in deze buurt nauwelijks.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- Ik ben tevreden met de bevolkings-samenstelling in deze buurt.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- Ik voel mij thuis in deze buurt.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- Ik ben gehecht aan de buurt waarin ik woon.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
- Ik voel mij medeverantwoordelijk voor de leefbaarheid in de buurt.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

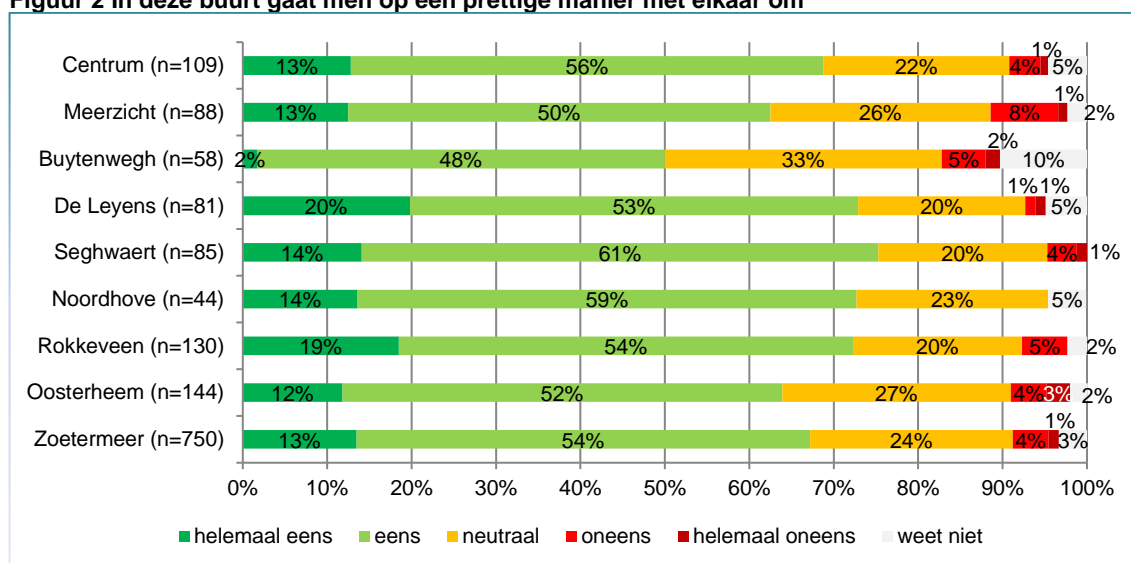
Bijlage 4: Rechte tellingen naar wijk

De stellingen voor de figuren 1 t/m 6 zijn gebruikt voort de berekening van de ervaren sociale cohesie in deze rapportage. De stellingen voor de figuren 7, 8 en 9 zijn extra in de Stadspeiling opgenomen en zijn bedoeld voor Bureau Louter die in opdracht van de gemeente een grotere analyse over de staat van de stad maakt.

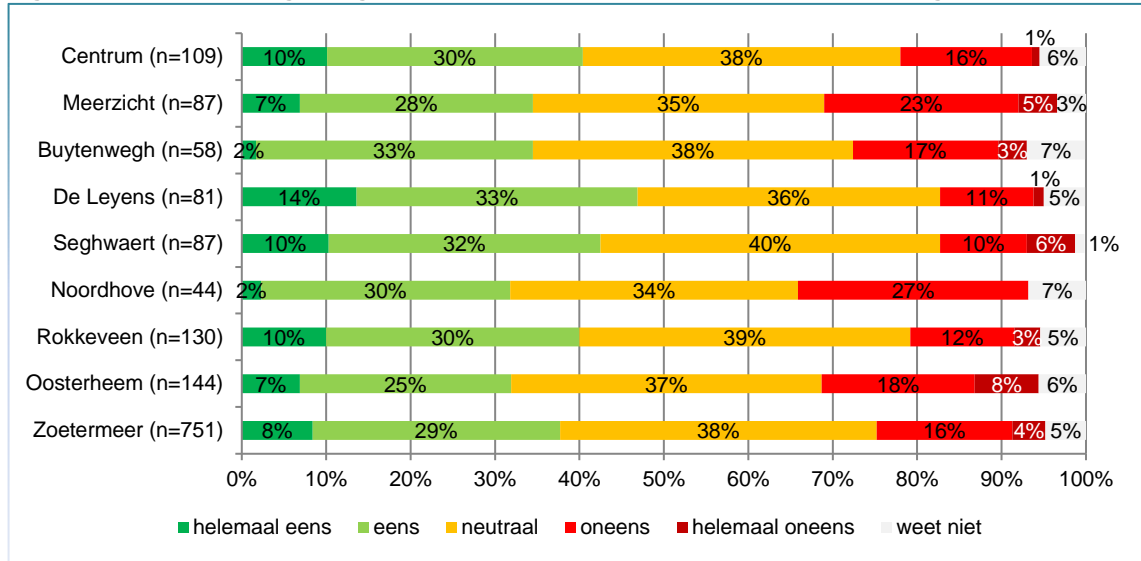
Figuur 1 Ik heb veel contact met andere buurtbewoners

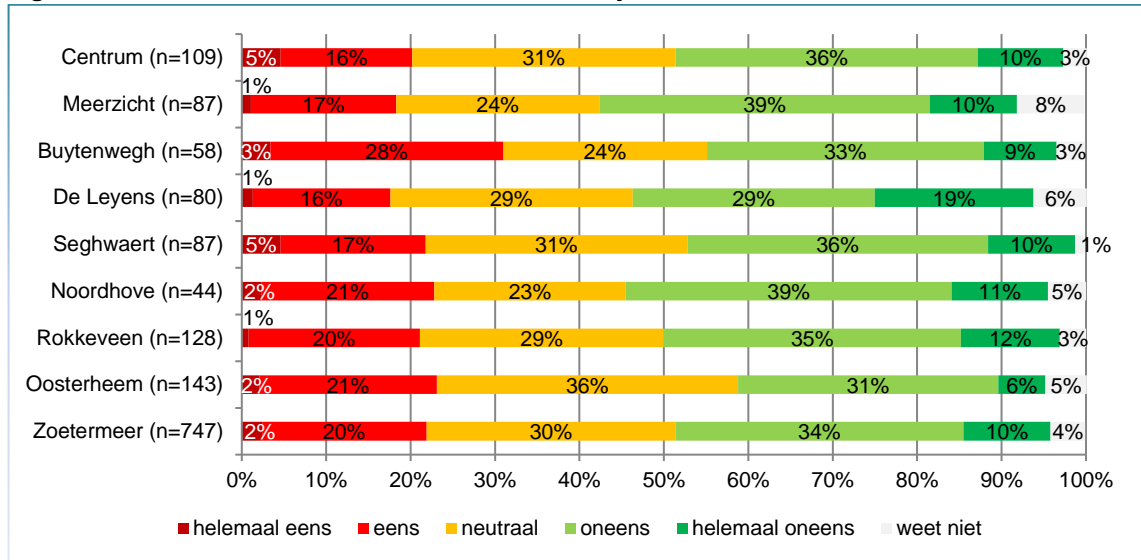
Figuur 2 In deze buurt gaat men op een prettige manier met elkaar om

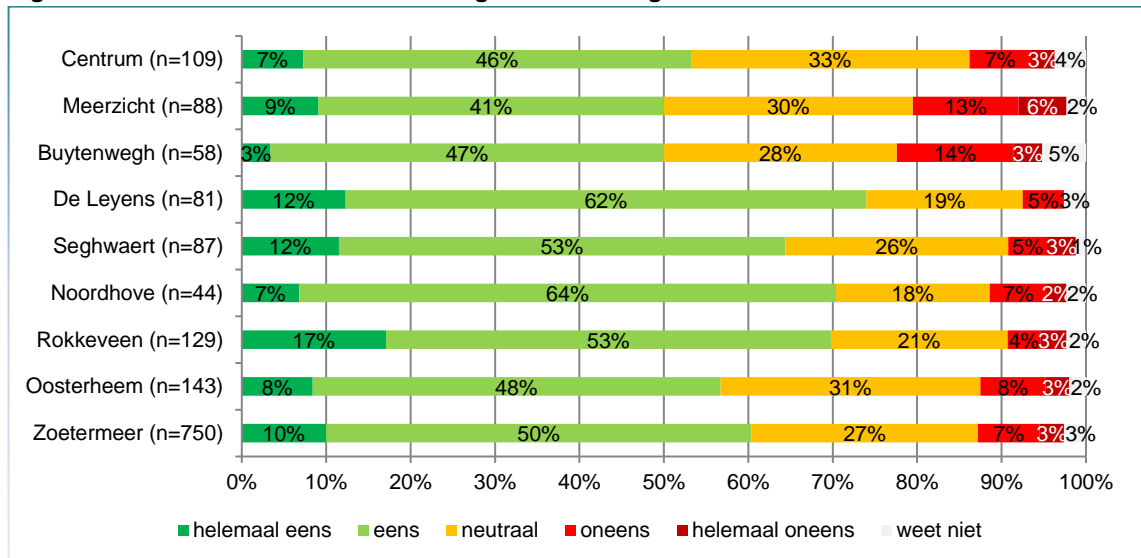
Figuur 3 Ik woon in een gezellige buurt waar mensen elkaar helpen en samen dingen doen

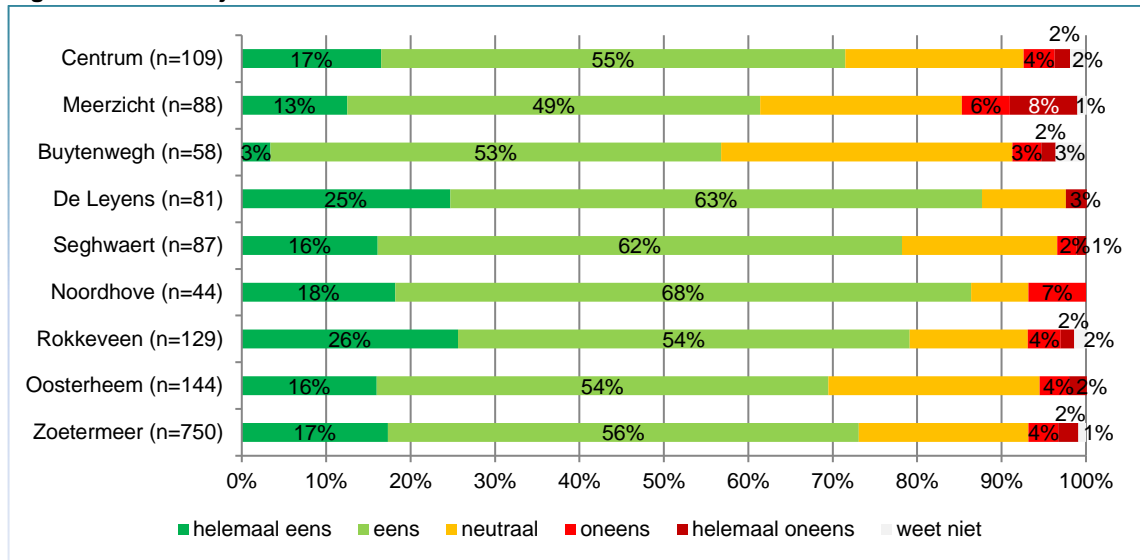
Figuur 4 Mensen kennen elkaar in deze buurt nauwelijks

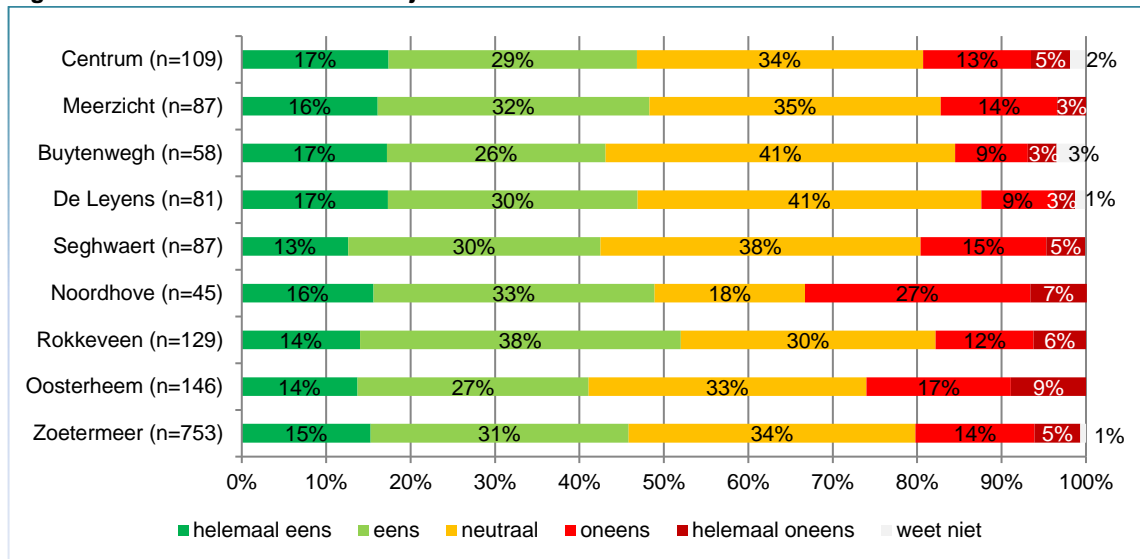
Figuur 5 Ik ben tevreden met de bevolkingssamenstelling in deze buurt

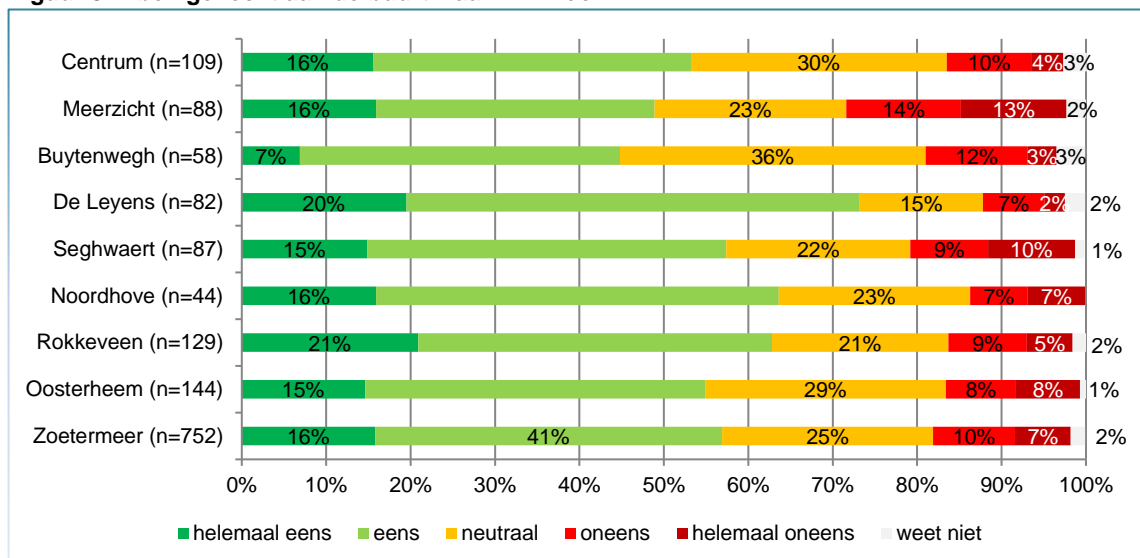
Figuur 6 Ik voel mij thuis in deze buurt

Figuur 7 Ik heb veel contact met mijn directe buren

Figuur 8 Ik ben gehecht aan de buurt waarin ik woon

Figuur 9 Ik voel mij medeverantwoordelijk voor de leefbaarheid in de buurt

